

NADYMAC (32) *vb impf*

nadymac (31), **nadyjmac** (1); nadymac : nadyjmac *Calep* (1:1).

Oba a jasne.

inf nadymac (2). ◇ *praes 1 sg* nadymam (6). ◇ *3 sg* nadyma (16). ◇ *3 pl* nadymają (1). ◇ *praet 3 sg m* nadymał (1). ◇ *3 pl m pers* nadymali (3). ◇ *con 1 pl m pers* bychmy nadymali (1). ◇ *impers con* by nadymano (1). ◇ *part praes act* nadymając (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Napełniać dmuchając; inflare Mącz, Calep, Cn; adspirare, inspirare Mącz; aspirare Calep; afflare, sufflare Cn [w tym: co (10)] (15)* : Follis etiam dicitur Pęcherz wieprzowy albo wołowy/ który nádymáją á potym pęcherzynie z nich bywayą *Mącz* 133c, 130d, 408d, 409a; *Ałpiro – Nadijmam*, dech daię, dmę. *Calep* 104a, 534a.

W przeni [co] (8) :

W porównaniu (1): iżbychmy byli vbodzy w duchu to ięft ábychmy thych łkárbow ziemłkich wzywáli łkrom / nie/ pobożnie/ poćciwie/ nie nádymáli iáko hárdzi dyabli páłzczek swoich ná łkázę á ná vpadek bliżnich swoich *RejZwierc* 139.

Zwroty: »myśl próżną [czym] nadymac« [o pysze] (1): Był łakomic wielki/ [...] vbogich zápominał: przyiaćioły bogácił: pichę łwoię łtroił: y myśl próżną łświętokrayłskimi piędździ náđymał. *SkarŻyw* 528.

»paszczekę, gębę, twarz (sobie) nadymac« [w tym: przeciw komu (1), na co (1)] = *wynosić się nad innych* [szyk 2:2] (2:1:1): Wzywáiąc niewczáłow á dziwnych trudnołci/ Aby iedno połiedli ty łwieckie márnolci. Ni wlydu ni boiáżni przed oczymá máiąc/ Iedno márną páłzczekę łobie nádymáiąc. *RejWiz* 83; *RejZwierc* 69v, 139; by krewni Krolewłcy gębę [!] nádymáli/ Nizacz łobie włze máiąc krzywđę wyrządźáli [!]. *MycPrz* I B2.

»nadymac postawę swoję« [o pysze] (2): *RejPos* 200; Niechay łie rozmyłli długieli tu ięft miełzkánie iego/ y długieli tu będzie mu wolno ták nádymác tę połtawę łwoię. *RejZwierc* 48.

»serca ludzkie [ku czemu] nadymac« [= *pobudzać*] (1): [kantory] łtaráli łię/ áby czáfu łpráwowania łświętych obrzędow/ chwały Bogá niełmiertelne⁸⁰/ y wielkich ludzi łławne dźielnołci/ wylpiewywano: á tákby głolow obráćaniem łercá ludzkie iakoby ku náłłáđowániu nádymano [*quasi inflarent ad imitandum*]. *ModrzBaz* 132.

Szereg: »nie nadymac a nie podnosić wzgorę« (1): mogłbył nie nádymác a nye podnołcić wzgorę/ áni tych wymylłnych połtaw twoich/ áni tego omyłnego łercá łwego *RejPos* 200v.

a. *Dąć w instrument muzyczny w celu wydobyćcia glosu [czego] (1)* : Sistrum, Krziwy rozek ná xtałł tráby u Egiptow kłóre y nádymáli gdy Bogini łwey łfidzie ofierowáli. *Mącz* 397b.

2. *O objawach chorobowych: czynić obrzękłym, opuchniętym; tumefacere Mącz (10)* : rzepa nadyma *FalZiol* I 119d; Tumefacio, nádymam/ wzdymam/ łpuchłó czinię. *Mącz* 468b.

nadymac kogo (2), co (6): *FalZiol* *5c, I 156a, III 20b; zbytńia wilgotá flegmiłta panuiąćza w żyłkach ięzikowych nadyma ie *GlabGad* C5; opuchliná ze złey łpráwy wñętrzney nádyma ciáło y łkorę człowieczą *RejPos* [226]v. *Cf* »nadymac żoładek«.

W połączeniu szeregowym (1): Mołzcz iefth ciężki napoy/ abowiem czyni kruczenie w żywocie/ wiatry mnoży y nadyma człowika. *FalZioł* I 156a.

Zwrot: »nadymac żołądek« (3): [wino] białe/ flodkie/ nadyma żołądek *FalZioł* I 156d, II 34b, III 42d.

3. *Czynić pysznym, wynosić nad innych, wywyższać; inflare Vulg, Cn; inspirare, sufflare Cn (7) :* [Paweł św.] piłfe/ iż náuká nádyma. *KromRozm II* p3; Vmiejętność nádyma/ á miłość buduie. *Leop 1.Cor 8/1; WujNT 1.Cor 8/1, s. 597 [2 r.].*

Frazy: »[kogo] wysoka myśl nadyma« (1): Tenci nieieft łwiebodny kogo wyłoka myłł nadyma. *BielŻyw 31.*

»pycha [kogo] nadyma« (1): pychá mnie nádyma *GrabowSet N2v.*

[*W przen: Pochlebuie mu [choremu]/ nádyma/ podbiia bębenká przy śmierci Szátan ArtTanat G7.*]

Synonimy: 1. nadychać; 3. wywyższać.

Formacje współrdzenne cf DAĆ.

Cf NADYMAJĄCY, NADYMANIE

KCh